

Pneumokokna vakcina - šta treba znati?

Bakterija odgovorna za pneumokokne infekcije se zove **Streptococcus pneumoniae**.

Streptococcus pneumoniae živi u sluznici nosa i na zadnjem delu grla. Kada se umnože dovoljno, mogu da uzrokuju infekcije u disajnom sistemu, srednjem uhu ili sinusnim šupljinama.

Postoji više od 90 različitih tipova pneumokoka koji prouzrokuju različite infekcije. Infekcije mogu varirati od infekcija nosa, upale srednjeg uva do pneumonije. Pneumokok može prouzrokovati i meningitis i sepsu kao najozbiljnija stanja koja ugrožavaju život. Pneumokona bolest kod dece mlađe od 5 godina ostaje danas vodeći uzrok smrti od infekcija koje pneumokokna vakcina može sprečiti. Vakcine su napravljene da štite od najčešćih tipova pneumokoka. Ne sadrže žive bakterije i ne mogu izazvati infekciju kada se prime.

Koje vrste pneumokonih vakcina postoje?

Na tržištu se nalazi nekoliko tipova pneumokoknih vakcina.

1. **Prevenar** (PCV7) je konjugovana vakcina koja sadrži 7 tipova pneumokoka (4, 6B, 9V, 14, 18C, 19F and 23F). Vakcinacija protiv pneumokoka je počela Prevnarom, koji je kasnije u mogim zemljama zamenjen Prevnarom 13 koji štiti protiv više tipova bakterije.
2. **Synflorix** (PCV10) je konjugovana vakcina koja sadrži 10 tipova pneumokoka (1, 4, 5, 6B, 7F, 9V, 14, 18C, 19F and 23F).
3. **Prevenar 13** (PCV13) je konjugovana vakcina koja sadrži 13 tipova pneumokoka (1, 3, 4, 5, 6A, 6B, 7F, 9V, 14, 18C, 19A, 19F and 23F). Može se davati kod dece i kod odraslih.
4. **Pneumovax23®** je polisaharidna vakcina sa 23 tipa pneumokoka. Daje se kod odraslih, u jednoj ili dve doze.

Pneumokokna vakcina je dovela do velikog smanjena broja infekcija tipovima protiv kojih vakcina štiti. Vakcinacija izaziva grupni imunitet. Pneumokokna vakcina štiti preko 80% dece i preko 75% odraslih od pneumokokne bolesti.

Od čega Vas štiti pneumokokna vakcina i zašto je dobro da je primite?

Kao što smo već rekli pneumokok izaziva brojne infekcije od koji su neke lakše, neke teže, a neke životno ugrožavajuće i dovode do smrtnog ishoda.

Najčešće su upale srednjeg uva, sluznice nosa, sinusa i grla.

Životno ugrožavajuće infekcije su pneumonija, meningitis i sepsa. Teške infekcije pneumokokom pogađaju malu decu i starije osobe sa oslabljenim imunim sistemom i hroničnim bolestima.

Pneumonija ili upala pluća izazvana pneumokokom se javlja u svim uzrastima. I pored upotrebe antibiotika, 20% svih slučajeva sa pneumonijom se mogu završiti smrtno. Na svetskom nivou je najčešći uzrok smrti od pneumokokne bolesti kod dece.

Pneumokokni meningitis podrazumeva bakterijsku infekciju moždanih ovojnica i mozga, što za posledicu može imati smrtni ishod ili oštećenje sluha, a kod dece i teškoće u govoru i učenju, zastoj u razvoju i epileptične napade.

Sepsa podrazumeva prodor bakterija i infekcije u krvotok što se manifestuje visokom telesnom temperaturom i lošim opštim stanjem.

Kako se prenosi pneumokokna bolest?

Infekcija se obično prenosi kontaktom sa osobom koja je obolela ili je kliconoša, kašljanjem, kihanjem ili dodirivanjem predmeta koji ih sadrže na sebi, a potom unošenjem u organizam preko usta ili nosa.

Kako se leči pneumokokna bolest?

Pneumokona bolest se leči antibioticima. Penicilinski antibiotici su lekovi izbora za invazivne pneumokokne infekcije, ali se rezistencija na njih tokom poslednjih godina znatno povećala. U kliničkoj praksi su sve češći sojevi pneumokoka koji su visokorezistenti na penicilinske preparate. U slučaju visokorezistentih sojeva, terapija bi podrazumevala intravensku primenu antibiotika i hospitalizaciju 7 do 10 dana. Pneumokokna vakcina sigurno smanjuje uporne infekcije izazvane pneumokokom i upotrebu antibiotika.

Koja su moguća neželjena dejstva vakcine?

Pneumokokna vakcina najčešće ne izaziva nikakve probleme posle primene. Može doći do retkih blagih neželjenih dejstava kao što su crvenilo i otok na mestu primanja vakcine, bol, povišena temperatura i glavobolja. Obično ovi simptomi traju 1 ili 2 dana. Najbolje je provesti barem 30 minuta u lekarskoj ordinaciji posle primanju vakcine jer se može pojaviti vrtoglavica, zujanje u ušima i nestabilnost, ali su ti simptomi kratkotrajni.

Pneumokokna vakcina se ne treba primenjivati ukoliko imate infekciju nosa ili grla, povišenu telesnu temperaturu i u trudnoći.